

de, der allerede ere fødte, og som skulle leve efter os, og de, som ville blive fødte, efter at vi ere forsvundne, kunne bruge, lad os faa en Toldlov, som kan lægge sig saaledes om Erhvervslivet, at det kan trives indenfor dens Rammer, og at der skaffes Efterkommerne det Arbejde, som er nødvendigt for, at ogsaa de kunne eksistere. Det var netop nede i Bunden af Spørgsmaalet, at det ærede Medlem var. Det ærede Medlem var netop paa det rigtige Sted. Det er Opgaven, og den Opgave kommer man aldrig fra, naar man vil lave Handelspolitik.

Se vi nu paa denne store Række af Ændringsforslag, som fra Gruppe til Gruppe ere meget forskellige, undertiden modsigende, er det alligevel ikke vanskeligt at finde et Enhedssynspunkt for dem, efter hvilket de falde i to store Hovedgrupper, nemlig Flertallets og de to andre Mindretals Ændringsforslag paa den ene Side og mine paa den anden. Det fælles for den store Gruppe, der staar imod mig, er Nedsættelsen paa Beskyttelsessatserne. Den kan være større, den kan være mindre, der er stor Afstand imellem dem, men Nedsættelse af Beskyttelse er det fælles for dem, og selvfølgelig behøver jeg ikke at sige ærede Medlemmer, at hvis jeg stod her alene mod et saa overvældende Flertal, som denne Tendens har bagved sig, og hvis jeg troede, at denne Tendens gik ud fra et fælles Synspunkt, og gik frem ad parallelløbende Slutningslinier, vilde jeg føle mig i høj Grad trykket ved Situationen. Men naar jeg ikke gør det, ligger det dels i Bevidstheden om det rigtige i mine Synspunkter, uanset om der er en Fejl her eller der i det enkelte, dels deri, at jeg meget godt ser, at Synspunkterne, der ligge bagved denne tilsyneladende Samstemning, ere højst forskellige, og de Slutningslinier, ad hvilke man kommer til Enderesultatet: Nedsættelserne ogsaa ere højst forskellige.

Lad os tænke os en lille Mand, som tidlig ved Nøjsomhed og Sparsommelighed har faaet samlet nogle faa Hundrede Kr. og køber sig en større Hedelod. Lad os sige, at han planterer en Del af den og faar dyrket en anden Del af den op. Han og hans Familie lægge et stort Arbejde ind i det, og naar han er lige over Linien af sin Manddom, kan han se tilbage paa et Livsarbejde, der har givet ham en selvstændig og økonomisk betrygget Stilling efter hans Kaar og Ønsker. En saadan Mand, der ser mange andre Hedelodder ligge rundt omkring sig af samme Beskaf-

fenhed, maa selvfølgelig spørge sig selv: Hvorfor i al Verden komme dog ikke de Mennesker, som ere pakkede sammen inde i Byerne, ud paa Landet, tage dette samme Arbejde op, gøre som jeg og staa til syvende og sidst paa deres eget og med en betrygget Fremtid for dem og deres Familie? En saadan Mand vil, naar han blot ser paa Tingene indenfor Grænserne af sin egen Ejendom, aldeles ikke kunne forstaa, hvilken Betydning en industriel Udvikling har for Landet i dets Helhed, for Kulturen, hvor uundværlig den industrielle Udvikling er i hele Landets Nationaløkonomi. Lad os tage en anden Type, lad os tage en Mand af denne Mellemlasse, som i Landbruget ligesom i alle Erhverv sidder saa haardt trykket i det. Han sidder maaske med store Prioriteter; han maa betale en forholdsvis dyr Arbejdskraft, efter sin Stand og Stilling deltager hans Familie ikke i Arbejdet, i det mindste ikke med Hænderne. Han nærer Bitterhed imod Kapitalen, fordi han maa betale Renter til den, han nærer Bitterhed mod Arbejderne, fordi han maa betale høje Lønninger til dem. Han kommer ud fra sit Synspunkt — som er et helt andet end den anden Mands — til den samme Misstemning overfor industriel Udvikling, som er egen for ham, jeg nys omtalte, med Hedelodden. Arbejderen gaar det, doktrinær som han er, paa samme Maade. Hans Had mod Kapitalen tager Magten fra hans Syn paa, hvad der er hans Interesse. Derved og ved andre Forhold, som jeg senere skal komme ind paa, bliver han ogsaa stemt imod en Nedsættelse af Beskyttelsen. Og saaledes kunde jeg gaa fra Gruppe til Gruppe, højst forskellige i deres Udgangspunkter, højst forskellige i deres indre Sammenstilling, men stadig landende i det samme: Ned med Beskyttelsen!

Mit Synspunkt er et andet. Det er et, om jeg saa maa sige, mere nationalt Synspunkt. Det ser paa Helheden, og det ser paa Fremtiden, og det stiller det Spørgsmaal, som vi uhjælpelig ikke kunne komme bort fra: Hvad skulle vi give de 4 Mill. Mennesker at bestille, som ere her ved Midten af dette Aarhundrede, naar vi vide, at de, Landbruget har optaget til Beskæftigelse fra 1834 til 1901, betyde en Nedgang i Forhold til Befolkningsoverskuddet af 16 pCt., medens Byerhvervene i samme Tidsrum vise en Opgang af 15 pCt.?

Jeg vil ikke følge de tidligere Talere i at gennemgaa Position for Position, fordi, som den ærede foregaaende Taler